

UTVIKLING AV SAMARBEIDET I OSLOREGIONEN

FORSLAG TIL VEDTAK:

- 1. Det etableres en politisk arbeidsgruppe som skal gi innspill til utviklingen av samarbeidet i Osloregionen på kort og lang sikt.*
- 2. Arbeidsgruppen får samme sammensetning som interessepolitisk utvalg*
- 3. Sekretariatet i Osloregionen er sekretariat for gruppen.*
- 4. Gruppens mandat er å drøfte Osloregionens tilpasning til nye økonomiske rammebetingelser fra og med 2022, samt overordnede strategiske vurderinger av samarbeidet frem mot 2030.*
- 5. Arbeidsgruppens virkeperiode er frem til desember 2021.*

SAKSFREMSTILLING

Formålet med denne saken er å sørge for en politisk forankring av arbeidet med å tilpasse Osloregionens arbeid og organisering til gjeldende rammebetingelser, utfordringer og muligheter.

Bakgrunn

I desember 2018 behandlet styret sak om videreutvikling av samarbeidet i Osloregionen der man bl.a. så på de tre organisasjonene Østlandssamarbeidet, Osloregionens Europakontor og Osloregionen i en sammenheng. Etter forslag fra fylkeskommunene, ble det imidlertid besluttet å avvente videre arbeid med dette til etter valget og gjennomføringen av regionreformen.

I styremøtet den 29. april 2020 ble denne saken tatt opp igjen. Styret vedtok å opprette en politisk arbeidsgruppe med følgende sammensetning for å drøfte videre arbeid: Raymond Johansen (Oslo kommune), Hallvard

Ingebrigtsen (Viken fylkeskommune), Even Aleksander Hagen (Innlandet fylkeskommune), Saxe Frøshaug (Regionrådet for Indre Østfold), Lene Conradi (Asker – Bærum). Gruppen skulle selv foreslå mandat og fremdriftsplan for arbeidet.

I styremøtet den 23. juni, ble denne saken tatt opp på nytt. Viken fylkeskommunene signaliserte i møtet at de var opptatt av dette arbeidet og tilbød seg bl.a. å utarbeide en spørreundersøkelse til medlemmene som et underlag for dette, i samarbeid med sekretariatet.

I et møte i den politiske arbeidsgruppen den 3. september 2020, varslet imidlertid fylkesråd Halvard Ingebrigtsen på vegne av Viken fylkeskommune at de ikke ville slutte seg til samarbeidsavtalen for Osloregionen interkommunalt politisk råd. Senere ble det klart at også Innlandet fylkeskommune ikke ville delta videre i samarbeidet.

Arbeidet med å se på organisering av samarbeidet i Osloregionen ble derfor ikke fulgt opp videre i 2020.

Endrede økonomiske rammebetingelser

Som følge av fylkeskommunenes uttreden, vil Osloregionens økonomiske handlingsrom bli innskrenket fremover. I 2021 bidrar Viken og Innlandet fylkeskommuner med halv medlemskontingent. Forutsatt at det ikke foretas noen endring i kontingentsatsen, vil kontingentinntektene reduseres med 22 prosent, fra ca. 10,1 millioner kroner til ca. 7,9 millioner kroner.

Etter at Viken og Innlandet fylkeskommuner gikk ut av samarbeidet, er Osloregionen de facto blitt en organisasjon med kun kommunemedlemmer, selv om samarbeidsavtalen åpner for at samarbeidet kan bestå av både kommuner og fylkeskommuner. Oslo kommune har tom. 2021 betalt dobbelt sats, altså både som kommune og fylkeskommune. Med endringen fra 2021, kan det argumenteres for at Oslo kommune kun bidrar med kontingent som primærkommune. Dersom dette skjer, vil den samlede reduksjonen i kontingentinntekter fra 2021 til 2022 utgjøre ca. 40 prosent.

Reduksjonen vil måtte innebære en tilpasning av aktivitetsnivået i Osloregionen interkommunalt politisk råd. De strategiske føringene for Osloregionens arbeid i 2021 – 24 ble utarbeidet mens man ennå la til grunn at fylkeskommunene fortsatt ville delta i samarbeidet. Det kan være behov for å se en gang til på hvilke oppgaver Osloregionen skal arbeide med for å tilpasse til dette til det faktiske økonomiske handlingsrommet.

Osloregionen mot 2030

Osloregionen har utviklet seg i løpet av de 16 årene som er gått siden etableringen. Sekretariatet har utarbeidet SWOT-analysen som en oppsummering av hvor samarbeidet står akkurat nå.

Styrker	Svakheter
<ul style="list-style-type: none">Mange medlemmer, dekker folkerikt område med sterk vekst og potensial (kjøttvekt)Styre med politikere som er dedikerte og ønsker samarbeid i regionenLite, men kompetent sekretariatTilgang til mye fagkompetanse gjennom faggruppeneVertskommunemodell som gir stabilitet og rom for fokus på det faglige i samarbeidet.Har mange samarbeidspartnereGode faglige arenaer, som BEST-konferansen, mm.	<ul style="list-style-type: none">Relativt ukjentMå «konkurrere» med bl.a. ØstlandssamarbeidetFor svakt samarbeid med fylkeskommunale og statlige aktører på profileringsområdetDrar ikke nytte av potensialet i Osloregionens Europakontor i tilstrekkelig grad.Vil alltid være «nice to have» – ikke «need to have»Mange i regionen har svak tilknytning til «Oslo» og «Osloregionen» som konsept
Muligheter	Trusler
<ul style="list-style-type: none">Ta en tydeligere og mer synlig rolle som et supplement til formelle strukturer og arenaerPolitikerne være ambassadører for samarbeidetUtvikle samarbeid med aktører som er strategisk viktigst for OsloregionenUtvide finansieringsgrunnlaget av aktivitetene gjennom deltakelse i nasjonale og internasjonale programmer og privat- offentlig samarbeidFelles politiske posisjoner gir legitimitet	<ul style="list-style-type: none">Usikkerhet om finansieringRisiko for å spre innsatsen for tynt ut overNedbemanning, miste kompetanse i sekretariatetGap mellom forventninger og hva organisasjonen kan levere

Som en oppfølging av handlingsplanen for 2021, og for å få en større forståelse av mulighetsrom og utfordringer for samarbeidet fremover, har sekretariatet startet arbeid med et forprosjekt med to hovedmål:

1. Utredning av sentrale utviklingstrekk og trender som påvirker det geografiske området som Osloregionen interkommunalt politisk råd dekker.
2. Vurdering av regionalt samarbeid og Osloregionen interkommunalt politisk råds rolle

For å gjennomføre forprosjektet, vil sekretariatet kjøpe bistand fra et eksternt konsulentmiljø. Rapport fra forprosjektet er ventet å foreligge etter sommeren i år.

Materialet vil både være grunnlag for sekretariatets vurdering av planer og strategier for samarbeidet på et overordnet nivå, og innenfor de ulike fagområdene. Bl.a. vil dette danne grunnlag for vurdering av fremtidig innretning av arbeidet med å følge opp, eventuelt revidere, Osloregionens areal- og transportstrategi som ble vedtatt av styret i 2016.

Det er imidlertid avgjørende med politisk eierskap til den videre utviklingen av samarbeidet i Osloregionen. Det bør derfor vurderes om den politiske arbeidsgruppen som ble etablert skal videreføres og fungere som en referansegruppe for sekretariatets arbeid i forkant av utarbeidelse av saker til styret, herunder handlingsprogram og budsjett for 2022 og mer langsiktige vurderinger av utvikling og innretning av samarbeidet.

Sekretariatets vurdering

Osloregionen interkommunalt politisk råd er en politisk organisasjon, og det er avgjørende for organisasjonens legitimitet og posisjon over tid at tilpasningen til de nye rammebetingelsene er politisk forankret. Det er også viktig med politisk eierskap til de strategiske beslutningene som tas om utviklingen av samarbeidet i rådet.

Sekretariatet anbefaler derfor at den politiske arbeidsgruppen som ble etablert i 2020 reetableres med en ny sammensetning. Som i 2020, vil sekretariatet anbefale at gruppen består av de samme som utgjør interessepolitisk utvalg. Sekretariatet mener i imidlertid det er hensiktsmessig at sekretariatet tar en mer aktiv rolle som tilrettelegger for gjennomføringen av møtene i gruppen enn slik det av naturlige årsaker var organisert i 2020.

Sekretariatet vil foreslå at det i løpet av 2021 gjennomføres tre til fire møter i gruppen. Det første møtet legges slik at gruppen kan være med å gi innspill til rapport fra forprosjektet før dette arbeidet ferdigstilles og overleveres til Osloregionen. I løpet av andre halvår vil det være hensiktsmessig både å involvere gruppen i arbeidet med å prioritere innsatsen i 2022 i forbindelse med arbeid med handlingsprogram og budsjett, samt de mer langsiktige utviklingsmulighetene for samarbeidet, inkludert forholdet til andre regionale samarbeidsorganisasjoner.

Behandling i administrativ koordineringsgruppe

Saken ble behandlet i administrativ koordineringsgruppe den 23. mars 2021. Koordineringsgruppen uttrykte støtte til innholdet i saken.